

הרצל בתקשורת

דוח תקופתי (יולי 2020)

מאת ד"ר אנטון ברקובסקי

בעיתונות

לרגל ציון יום הולדתו ה-160 פורסמה ב"מקור ראשון" כתבה על אישיותו המלאה בניגודים של חוזה המדינה. על אף "אבלים" רבים שבתיאוריו של הרצל (יחסו לדת, קונגרס אוגנדה וכ"ד), נחתמה הכתבה בשבחים בכל הקשור בתפקידו להקמת המדינה ובציטוט של בן-גוריון: "רק פעם אחת באלפי שנים יולד איש פלאים כזה".¹ אחת התגובות למאמר הסכימה עם מסקנותיו, אך חלקה על מסלול הטיעון. לטענת המבקר - לא הוקדשה מספיק חשיבות לארץ ישראל בתור מדינת היהודים בחזונו של הרצל.²

בעיתון בשפה הרוסית "מיג" סקרו את תהפוכותיו של "חוק השבות", אשר קבלתו הותאמה ליום הזיכרון של הרצל. הדגש הושם עם תיקון החוק ב-1970, דבר שאירע בין היתר בעקבות הפרשה המשפטית של אוסוולד רופייזן - יהודי שהתנצר ועלה ארצה בשנת 1962.³

ב"עליתון" תיארו בשלוש פסקאות את עיקרי "תוכנית אוגנדה" ואת חלקם של הרצל, צ'מברליין והקונגרס הציוני בפרשה.⁴

גול קלב הביע את דעתו על דו-קיום ושילוב המיעוטים בחברות עם אידיאולוגיות או תרבויות שונות. לדעתו, מתקיים בישראל מצב של "ייחודיות סימביוטית" המאפשר קיום מוצלח של המגזר הערבי (והחרדי) בחברה הישראלית שמוביל להעשרה הדדית. קלב מוצא את מקורות הייחודיות הזו עוד ב"אלטנוילנד" של הרצל, בה תואר המצב שבו המדינה לא מתערבת בחיי הערבים, ואלו לומדים מציונים, לוקחים חלק בחיי המדינה ואף נמצאים בהנהגתה. בסוף הכתבה הציע קולב לאירופים לאמץ את מאפייני הדו-קיום המתקיים בחברה הישראלית.⁵

ב"ידיעות אחרונות" פרסמו את חידון הטריטוריה. אחת השאלות ב"משקל בינוני" עסקה בפגישתו של "מנהיג ציוני" עם קיסר גרמניה במקווה ישראל ב-1898.⁶

¹ אלדד, קרני. האחד והיחיד. *מקור ראשון* (10.7.2020), עמ' 12.

² תגובות. *מקור ראשון* (17.7.2020), עמ' 13.

³ 70 שנה מלאו לחוק השבות. *מיג* (9.7.2020), עמ' 5 (בשפה הרוסית).

⁴ אלחי. יש לי מושג... תוכנית אוגנדה. *עליתון - השבועון לנגב* (17.7.2020), עמ' 54.

⁵ Kalev, Gol. Israeli symbiotic particularity... *The Jerusalem Post* (31.7.2020), pp. 16-17.

⁶ מוח מסוכן. *ידיעות אחרונות - 7 ימים* (31.7.2020), עמ' 77.